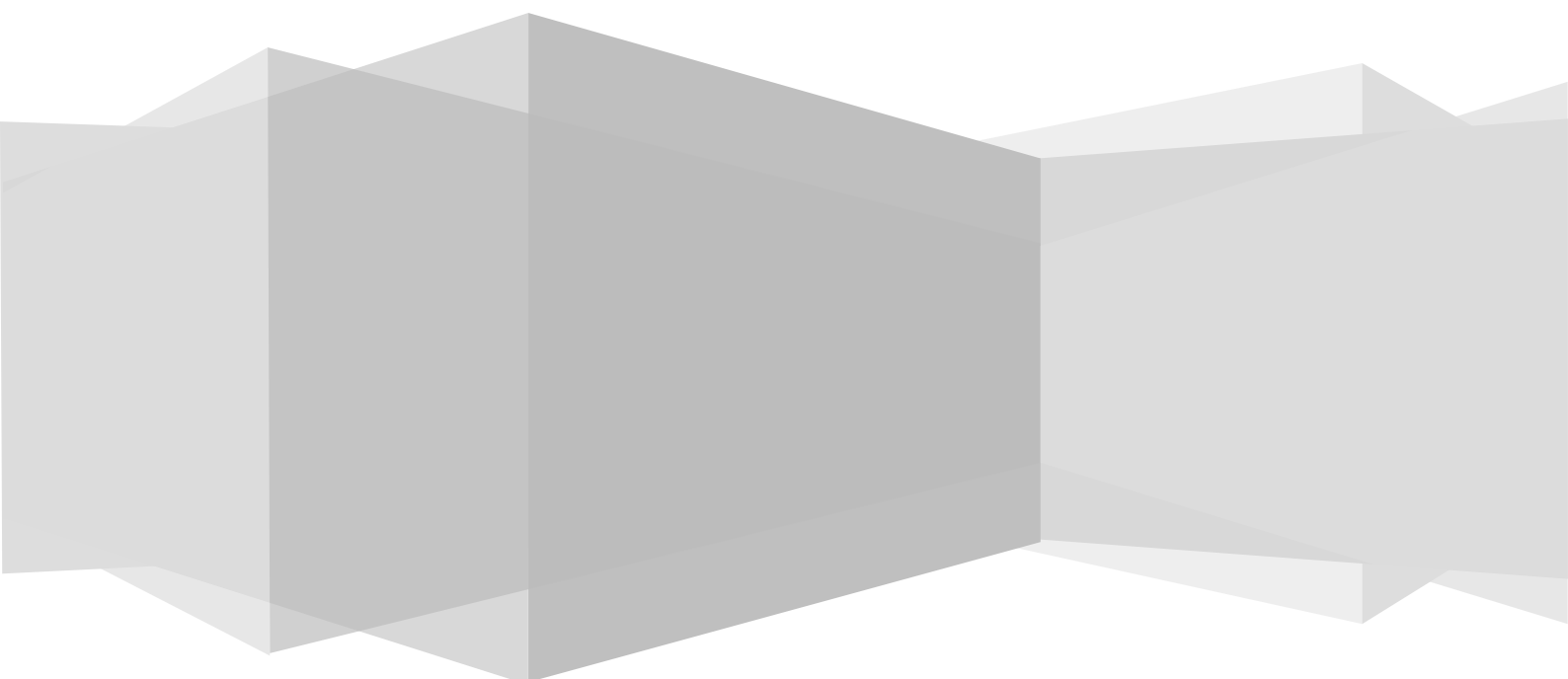

شرکت سرمایه گذاری دانایان پارس

بررسی وضعیت صنعت اوره

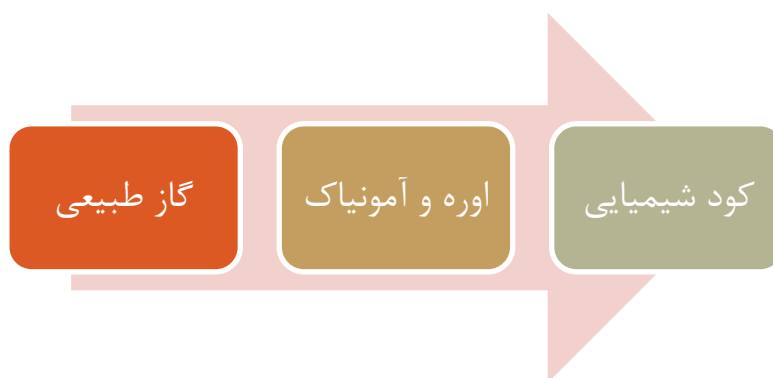
اردیبهشت ۹۵

اوره

تولید تجاری اوره از طریق واکنش آمونیاک و CO₂ حاصل می گردد. بیشتر اوره تولید شده در جهان به صورت جامد و به شکل پریل ، گرانول و کریستال (برای مصارف خاص و به مقدار کم) می باشد. بالغ بر ۸۵ درصد مصرف اوره به عنوان کود شیمیایی بوده و بخشی از آن نیز در تولید اوره آمونیوم نیترات، NPKS و کاربردهای صنعتی (اوره، فرمالدئید، فرمالین و ..) به کار می رود. محصولات دیگری نیز با اضافه کردن ترکیبات مختلف به اوره از جمله سولفات کلسیم، فسفات منو کلسیم و کلرو آمونیوم بدست می آیند.

اوره به دلیل داشتن کربن در ساختار شیمیایی خود، در گروه محصولات شیمیایی آلی قرار می گیرد. از آنجا که اوره از ترکیب آمونیاک و دی اکسید کربن (محصول فرعی در فرآیند تولید آمونیاک) حاصل می شود تمام واحدهای تولیدی اوره در مجاورت و نزدیکی واحدهای تولیدی آمونیاک می باشد.

خوراک گاز طبیعی

در حال حاضر صرف نظر از موقعیت خاص کشور چین که به دلیل فراوانی ذغال سنگ و نبود شبکه انتقال گاز طبیعی در این کشور همچنان از ذغال سنگ به عنوان ماده اولیه اصلی در تولید آمونیاک استفاده میکند ، حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد از تولیدات جهانی آمونیاک بر پایه استفاده از گاز طبیعی در ریفرمینگ با بخار و تولید هیدروژن و سپس سنتز آمونیاک می باشد. این امر به دلیل مصرف انرژی پایین و سرمایه گذاری کم برای واحدهایی است که با گاز طبیعی به عنوان خوراک کار می کنند. پیش بینی می شود که گاز طبیعی همچنان قابل قبول ترین خوراک به خصوص در کشورهای در حال توسعه بماند.

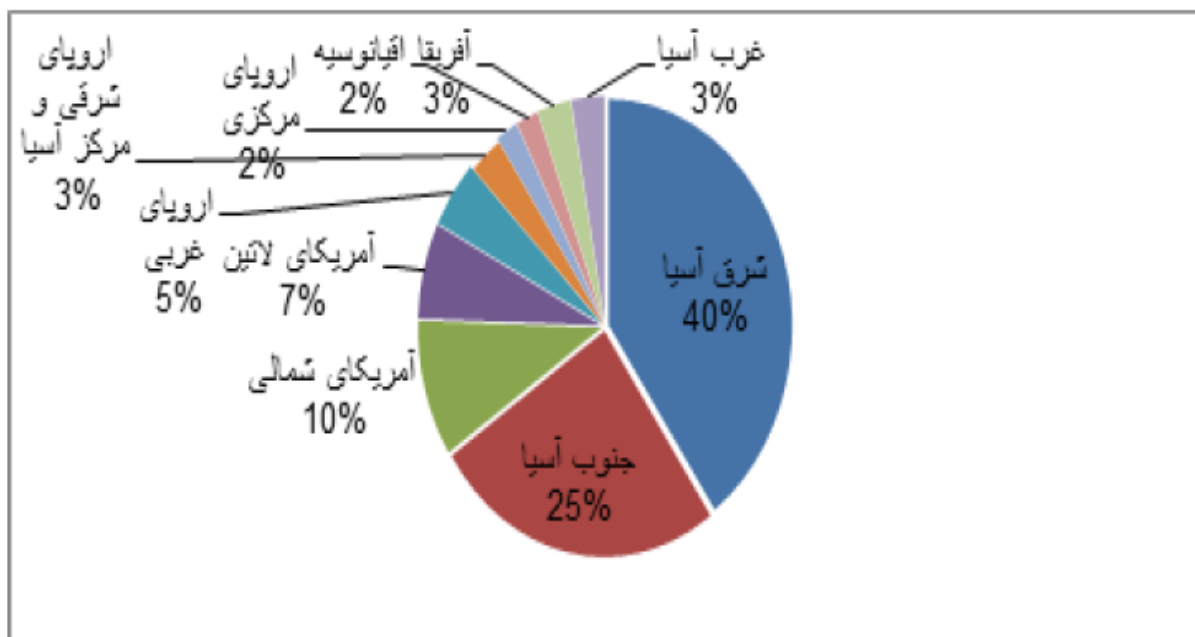
تحلیل صنعت

طبق مطالعه اداره خوار و بار سازمان ملل متحد (Fao) مسئله ای که عامل اصلی توجه فزاینده به حوزه نیتروژن است، تمایل زیاد به استفاده از منابع منطقه ای و کاهش اتکا به واردات در کشورهای اصلی مصرف کننده اوره می باشد. در کشورهای مصرف کننده عمده، تمایل زیادی برای افزودن ظرفیت های تولید جدید وجود دارد که این امر ممکن است باعث تبدیل شدن این کشورها از وارد کننده به صادر کننده در میان مدت بشود.

بر اساس گزارش انجمن بین المللی صنعت کود، رشد برنامه ریزی شده برای ظرفیت اوره در سطح جهان برای سال های بعد از ۲۰۱۲ بالغ بر ۲۲٪ بوده به طوری که ظرفیت تولید اوره تا سال ۲۰۱۷ با افزایش ۴۳ هزار تنی به ۲۳۶ میلیون تن بالغ خواهد شد. این میزان افزایش در ظرفیت اوره معادل رشد مرکب سالیانه ۴,۴ درصد است. بین سالهای ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ در سطح جهان ۵۵ کارخانه جدید اوره به بهره برداری خواهند رسید که اکثر این کارخانه ها مربوط به غرب آسیا، آفریقا، شرق آسیا، آمریکای لاتین و جنوب آسیا بوده و از این تعداد، ۲۰ عدد متعلق چین می باشد.

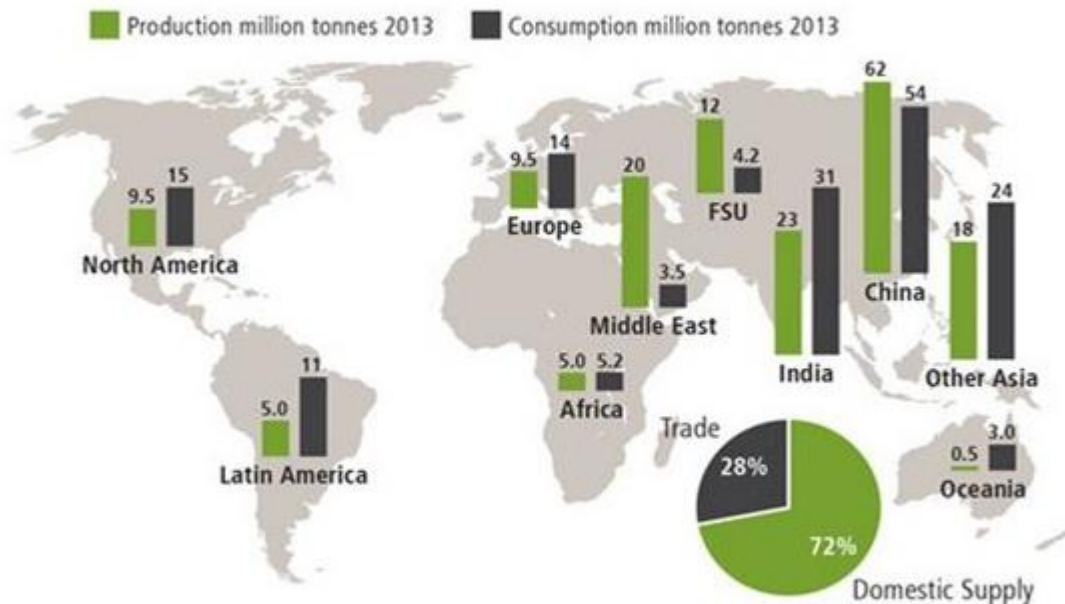
براساس این گزارش تقاضای اوره در سال ۲۰۱۲ در انواع کاربرهای آن معادل ۱۶۵ میلیون تن بوده است که برآورد می شود در سال ۲۰۱۷ به ۱۹۵ میلیون تن بالغ شود که نشانگر رشد مرکب سالیانه ۳,۸ درصد است. عمده این افزایش ۲۴ میلیون تنی مربوط به مصارف کود است. بیشترین میزان این افزایش مربوط به شرق و جنوب آسیا، شمال آمریکا و آمریکای لاتین است. در شرق آسیا، عامل دو سوم این رشد تقاضا مربوط به کاربردهای صنعتی است.

مهم ترین مصرف کننده های اوره

شکل زیر مصرف و تولید اوره در مناطق مختلف جهان را نشان می دهد.

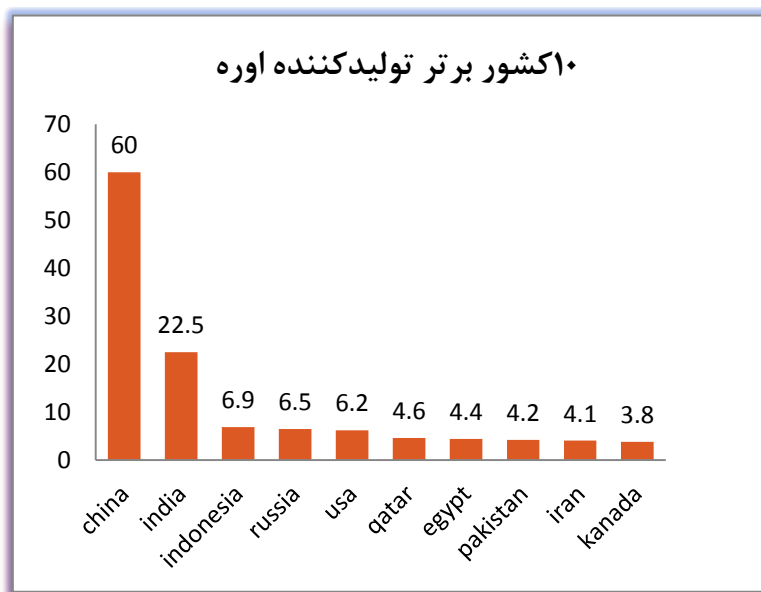
Global Urea Profile

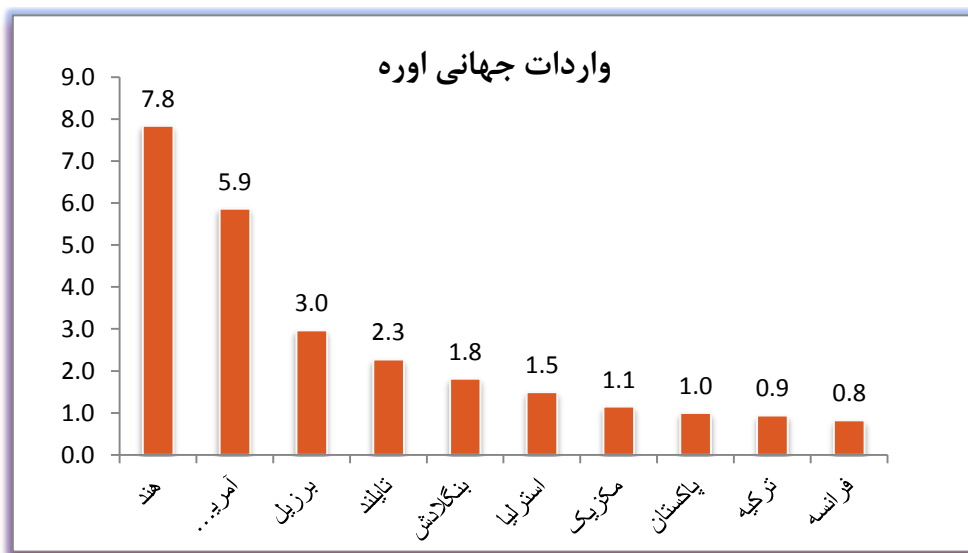
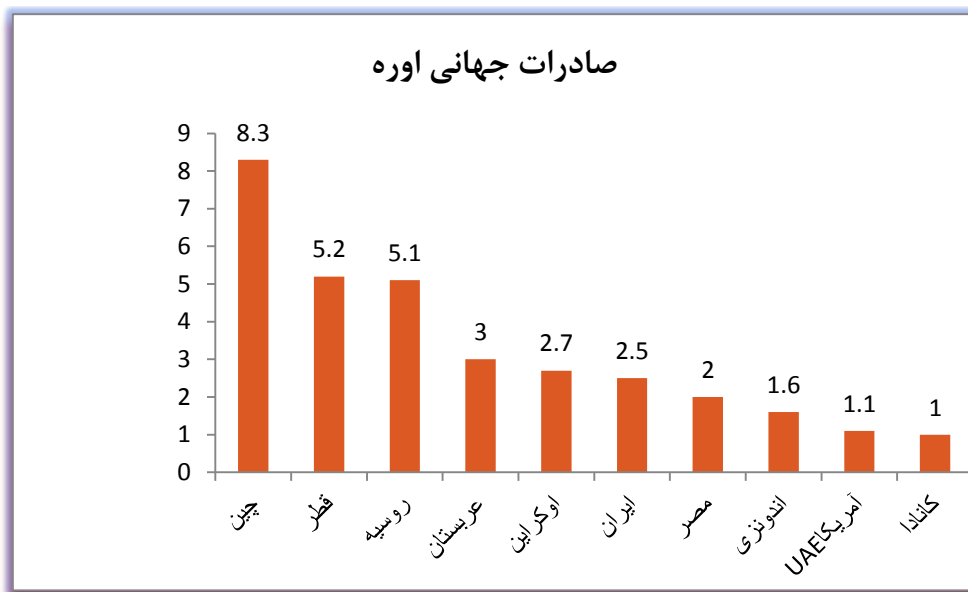

Source: potashcorp

۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	
میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	
عرضه					
۲۳۶,۳	۲۲۱,۳	۲۱۴,۶	۲۰۷	۱۹۸,۴	ظرفیت
۲۰۷,۴	۲۰۲,۳	۱۹۵,۳	۱۸۸,۶	۱۸۲,۱	عرضه کل
تقاضا					
۱۵۷,۴	۱۵۴,۴	۱۵۱,۴	۱۴۷,۶	۱۴۳,۲	تقاضای کودی
۳۷,۷	۳۶,۱	۳۳,۶	۳۰,۵	۲۸,۶	تقاضای غیر کودی
۱۹۵,۲	۱۹۰,۶	۱۸۴,۹	۱۷۸,۱	۱۷۱,۸	تقاضای کل
٪۶	٪۶	٪۵	٪۶	٪۶	مازاد عرضه

IFA-۲۰۱۴

بازار داخل

در حال حاضر ۵ شرکت پتروشیمی در کشور به تولید اوره و آمونیاک می پردازند که روند تولید آن ها به شرح ذیل می باشد:

نام شرکت	آمونیاک/تن	اوره /تن	مجموع	سهم از کل
پتروشیمی پردیس	۱,۲۹۴,۱۶۹	۳,۳۰۰,۰۰۰	۴,۵۹۴,۱۶۹	٪۴۸
پتروشیمی رازی	۱,۳۳۵,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۱,۹۳۵,۰۰۰	٪۲۰
پتروشیمی کرمانشاه	۳۸۵,۰۰۰	۶۶۰,۰۰۰	۱,۰۴۵,۰۰۰	٪۱۱
پتروشیمی شیراز	۴۴۴,۳۱۰	۵۷۷,۵۰۰	۱,۰۲۱,۸۱۰	٪۱۰
پتروشیمی خراسان	۳۳۰,۰۰۰	۵۶۰,۰۰۰	۸۹۰,۰۰۰	٪۹
جمع کل	۳,۷۱۸,۳۱۰	۴,۳۳۲,۵۰۰	۹,۴۸۵,۹۷۹	٪۱۰۰

آمار ارائه شده توسط وزارت جهاد کشاورزی ، حاکی از وجود ۲ میلیون تن مصرف اوره در کشور می باشد که کاملاً از طریق منابع داخلی تامین می گردد و بنابراین صادرات کشور به حدود ۲,۴ میلیون تن بالغ می گردد.

شرکت های بازرگانی خارجی طرف قرارداد

- Global trading
- Comtrade fze
- Transe globe DMCC
- Rain trade
- Muller financial
- ماکرو اینترنشنال

طرح های در دست احداث

هشت طرح دیگر اوره شامل شرکت های پتروشیمی هنگام، لاوان، هرمز و پردیس ۳ در عسلویه و مدیریت توسعه در شیراز ، زنجان ، لردگان، گلستان با ظرفیت هر کدام ۱,۰۷۵ هزار تن در سال و در مجموع ۹۴۶۰ هزار تن برای بهره برداری تا پایان سال ۱۳۹۴ در کشور برنامه ریزی گردیده است که تحقق همه این طرح ها بعید به نظر می رسد. پس از اتمام این طرح ها حدود ۸ میلیون تن اوره مازاد مصرف داخلی موجود

خواهد بود که به صادرات اختصاص خواهد یافت. بازار های هدف صادراتی مناسب برای ایران ، منطقه اروپای غربی و کشورهای هند، تایلند، استرالیا، پاکستان و ترکیه می باشند که میزان واردات آنها به حدود ۲۳,۷ میلیون تن تا سال ۲۰۱۷ خواهد رسید.

نام طرح	مکان	ظرفیت (هزار تن)	برنامه بهره برداری	درصد پیشرفت تا پایان اسفند ۹۳
توسعه پتروشیمی شیراز (آمونیاک /اوره ۷)	شیراز	۱۰۷۵	۱۳۹۴	۹۳,۴
پتروشیمی زنجان (آمونیاک / اوره ۱۰)	زنجان	۱۰۷۵	۱۳۹۶	۲۲,۲
پتروشیمی لردگان (آمونیاک / اوره ۱۱)	لردگان	۱۰۷۵	۱۳۹۶	۳۲,۵
پتروشیمی گلستان (آمونیاک / اوره ۱۲)	گلستان	۱۰۷۵	۱۳۹۶	۱۵,۳
شرکت شیمیایی لاوان (مشارکت با SAB)	عسلویه	۸۶۰	۱۳۹۷	۲,۱
پتروشیمی هرمز (مشارکت با عمان)	عسلویه	۱۰۷۵	۱۳۹۶	۵,۴
پتروشیمی هنگام (مشارکت با اندونزی)	عسلویه	۱۰۷۵	۱۳۹۶	۱۸,۸
پتروشیمی اردبیل	اردبیل	۱۰۷۵	۱۳۹۷	مراحل مقدماتی
صنایع پتروشیمی مسجد سلیمان	مسجد سلیمان	۱۰۷۵	۱۳۹۶	۶,۸
جمع		۹۴۶۰		

مالکیت	درصد مالکیت	نام طرح
سرویچانا اندونزی	۵	پتروشیمی هنگام
پتروشیمی بین الملل	۹۵	پتروشیمی هنگام
	۹۹	اوره هرمز
سرمایه گذاری صنایع پتروشیمی	٪۱	اوره هرمز
سرمایه گذاری توسعه اعتماد	۷	پتروشیمی زنجان
سرمایه گذاری دانایان پارس	۷,۱۱	پتروشیمی زنجان
بانک صادرات	۱۵,۶۶	پتروشیمی زنجان
	۱۲,۷۷	پتروشیمی گلستان
	۱۱,۹	اوره لردگان
	۴۸,۹	اوره لردگان
گروه پتروشیمی سرمایه گذاری ایرانیان	۱۶	اوره لردگان
مدبران اقتصاد	۳۵	پتروشیمی اردبیل
تعاونی کارکنان شازند	۳۲	پتروشیمی اردبیل
پلی پروپیلن جم		

پتروشیمی شازند	۳۲,۷	پتروشیمی شازند
اوره لاوان	۲۰	سرمایه گذاری گروه توسعه ملی
اوره لاوان	۵	ساب فر تیلایزر
اوره لاوان	۵۴,۸	پترو فرهنگ
اوره شیراز	۱۰۰	پتروشیمی شیراز
پتروشیمی گلستان	۱۱,۲	پترو دشت گلستان
پتروشیمی گلستان	۷	کام یاب کام گلستان
پتروشیمی مسجد سلیمان	۴۹	توسعه سرمایه گذاری قدر
پتروشیمی مسجد سلیمان	۱۸	فدک کوثر
پتروشیمی مسجد سلیمان	۳۳	شخص حقیقی

*شرکت توسعه سرمایه گذاری قدر و فدک کوثر وابسته به بنیاد تعاون ناجا بوده. همچنین شرکت سرمایه گذاری قدر متعهد پذیره نویس بانک قوامین نیز بوده است.

*شرکت پترو دشت گلستان، شرکت خدمات فنی و بازرگانی با سرمایه ۳۰ میلیارد ریال است که همراه شرکت کام یاب کام گلستان وابسته به پتروشیمی گلستان میباشد.

*شرکت سرمایه گذاری توسعه اعتماد یکی از سه شرکت زیر مجموعه کنسرسیوم اعتماد مبین است که سهامدار ۵۰ درصدی شرکت مخابرات ایران می باشد. سرمایه گذاری توسعه اعتماد متعلق به ستاد اجرایی فرمان امام می باشد و در سال ۱۳۸۳ تشکیل شده اند.

* ۵۱ درصد پروژه پلی پروپیلن از طریق شرکت ملی صنایع پتروشیمی به روش مزایده در پایان آبان ماه سال ۱۳۸۲ به بخش خصوصی (شرکت صنایع دریایی ایران) واگذار شد فعالیت های اجرایی و تولیدی این پروژه با مشارکت شرکت پتروشیران (۵۱ درصد) و شرکت پتروشیمی جم (۴۹ درصد) با ثبت شرکت پلی پروپیلن جم در مهرماه ۸۳ آغاز شد.

فعالیت اصلی شرکت تولید و فروش محصولات پتروشیمی گرانول است. خوراک شرکت پلی پروپیلن جم توسط شرکت پتروشیمی جم تأمین می شود و از آذرماه سال ۱۳۸۷ با ظرفیت اسمی تولید ۳۰۰ هزار تن در سال به بهره برداری رسیده است. در حال حاضر سرمایه این شرکت ۵۰۰ میلیارد ریال است.

شرکت پتروشیمی	ارزش بازار (میلیون ریال)	سرمایه (میلیون ریال)
لردگان	۳,۹۸۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰
زنجان	۱,۵۱۷,۰۹۳	۱,۶۶۸,۹۶۸
دهدشت	۱,۰۶۶,۳۷۳	۹۶۹,۴۳۰
گلستان	۴۳۰,۴۳۰	۴۷۳,۰۰۰

قیمت اوره و عوامل موثر بر آن

مهم ترین عوامل تاثیر گذار بر قیمت اوره علاوه بر قیمت نفت و عرضه و تقاضای محصول ، به شرح ذیل است:

- میزان تولید و مصرف در کشور چین به عنوان بزرگترین تولید کننده و مصرف کننده کود اوره در جهان و میزان صادرات اوره در صورت وجود مازاد تولید نسبت به مصرف داخلی این کشور
  - وجود طرح های توسعه ای تولید اوره در سال های پیش رو در چین و ایالات متحده آمریکا
  - تعرفه صادرات اوره در چین
  - رشد اقتصادی جهان و افزایش درآمد سرانه
  - افزایش یا کاهش جمعیت جهان و الگوی مصرف
  - قیمت محصولات کشاورزی (غلات، ذرت، ..)
  - سیاستهای یارانه پرداختی به کشاورزان
  - بازار های ارز و شاخص
  - سطح زیر کشت محصولات کشاورزی در جهان
  - قیمت مواد اولیه تولید اوره شامل قیمت گاز طبیعی، ذغال سنگ و آمونیاک
- همبستگی قیمت اوره با محصولات مختلف

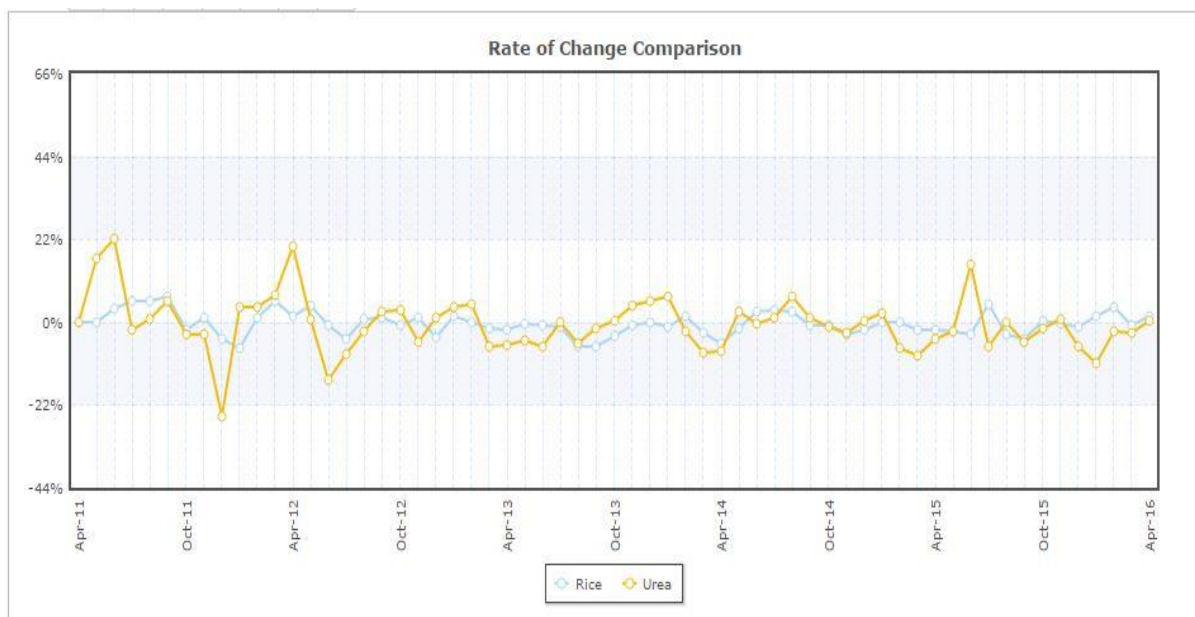
در بلند مدت قیمت اوره همراستا با قیمت نفت ، گندم ، برنج و ذرت حرکت می کند به طوری که ضریب همبستگی قیمت اوره با قیمت این کالا ها از آگوست ۲۰۰۸ (شروع بحران مالی) تا می ۲۰۱۲ به ترتیب برابر با ۰,۶۷، ۰,۶۹، ۰,۵۴ و ۰,۶۶.

در کوتاه مدت اما بیشترین همبستگی قیمت اوره با قیمت برنج است به طوری که این ضریب از ابتدای سال ۲۰۱۱ برابر ۰,۶۷ و از ابتدای سال ۲,۰۱۲ برابر ۰,۹۲ بوده است

نمودار زیر همبستگی قیمت اوره با گندم در دوره ۵ ساله را نمایش میدهد که بر این اساس همبستگی این دو محصول در بلندمدت منفی است.

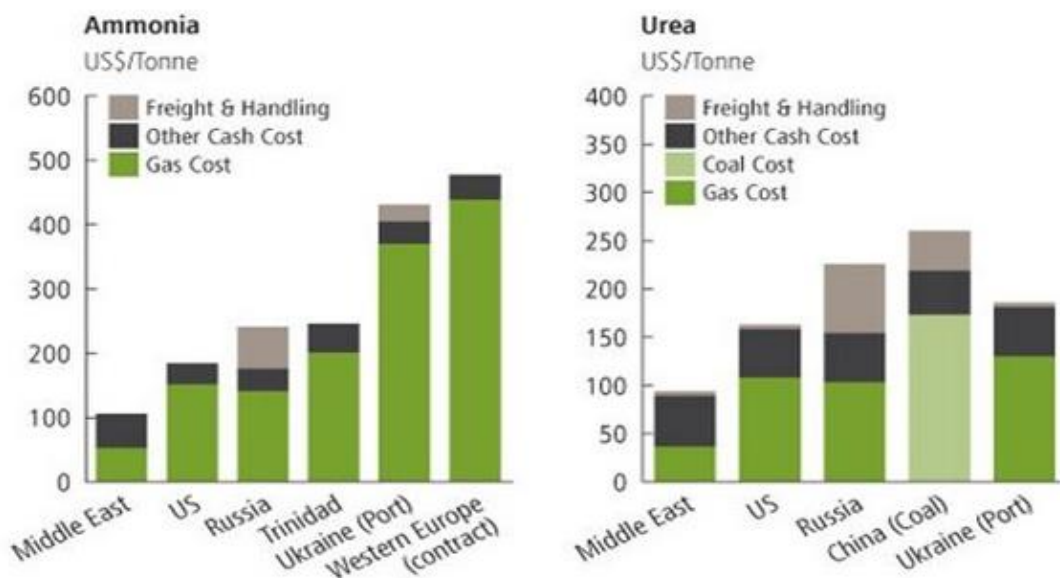

نمودار زیر نیز همبستگی قیمت اوره با محصول برنج را نمایش میدهد که بر این اساس همبستگی این دو محصول در بلندمدت مثبت می باشد البته لازم به ذکر است که همبستگی این دو محصول در دوره کوتاه مدت مثبت نمی باشد.

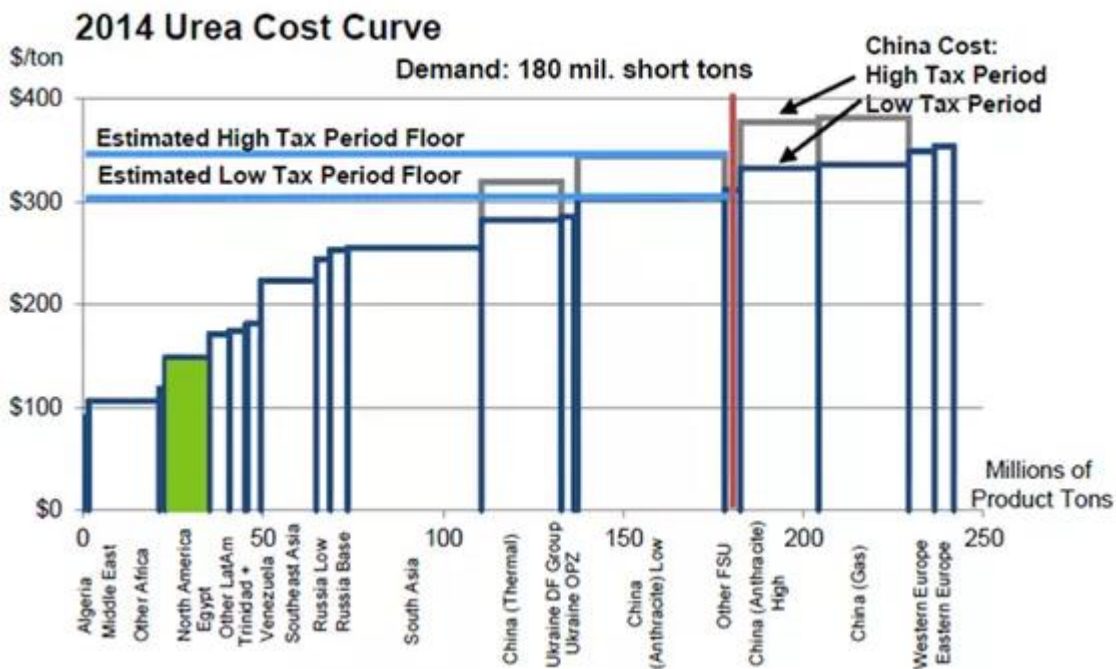

بهای تمام شده اوره در جهان

Nitrogen Production Cash Costs

Source: potashcorp

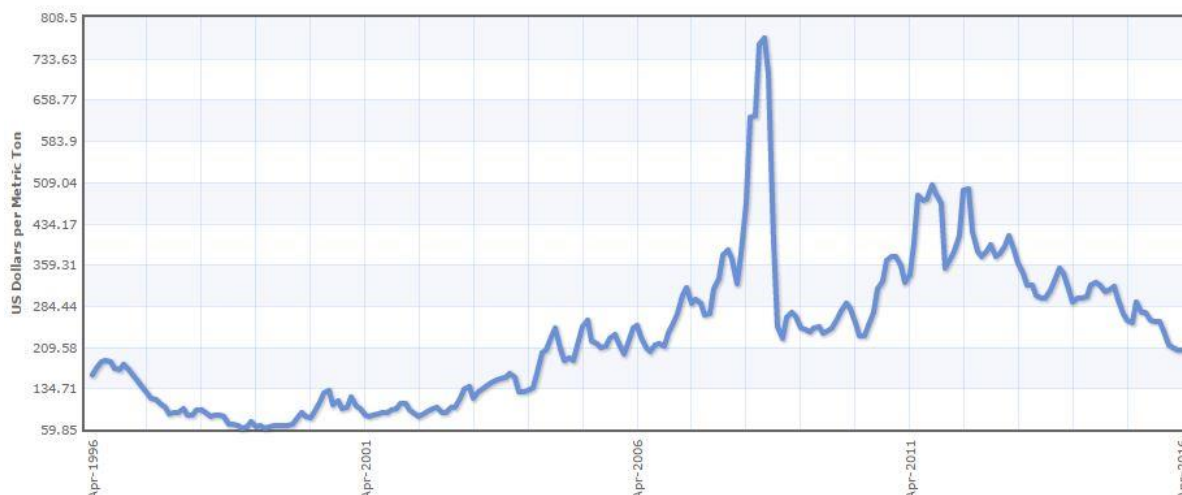

بر اساس گزارش Potashcrop رقم بهای تمام شده اوره تولید شده در چین به عنوان بزرگترین بازیگر در این صنعت می تواند کف قیمتی این محصول را تعیین نماید. در این نمودار می بینیم که بالاترین هزینه تولید اوره به کشور چین تعلق دارد. این در حالیست که کمترین هزینه تولید در محدوده ۱۰۰ دلار و در خاورمیانه است.

از سال ۲۰۱۱ که قیمت زغال سنگ کاهش یافت و حتی این محصول از گاز طبیعی ارزانتر شد، کارخانجات چینی بیشتر به استفاده از این محصول برای تولید کودهای شیمیایی نیتروژن دار رو آوردند. همچنین قیمت های جهانی از تعرفه پایین صادرات چین تاثیر منفی گرفتند. تقسیم بندی بهای تمام شده اوره در چین به دو قسمت دوره با مالیات بالا و دوره با مالیات پایین به دلیل وجود مالیات متفاوت بر صادرات اوره این کشور است. البته لازم به ذکر است که طبق تعرفه سال ۲۰۱۵، مالیات بر صادرات اوره در چین در تمام ماه های سال تک نرخی و به ازای هر تن معادل ۸۰ یوان چین (حدود ۱۳ دلار) معین شده است.

قیمت اوره و شاخص قیمت غذا

قیمت کود اوره در بازار های جهانی بعد از بحران اقتصادی و از سال ۲۰۱۰ تا اواخر سال ۲۰۱۱ در مسیر صعودی قرار گرفت و در سپتامبر ۲۰۱۱ قیمت آن تا ۵۰۳ دلار و ۸۰ سنت هم معامله شد. از این پس و تا پایان سال ۲۰۱۱ شاهد کاهش قیمت ها بودیم ، پس از آن قیمت ها مجدد در مسیر صعودی قرار گرفت که به ثبت رکورد ۴۹۶,۷ دلار در ماه می سال ۲۰۱۲ انجامید. نوسان های سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ نشان می داد که بازار این محصول برای تغییر جهت های سریع استعداد دارد. پس از سپری شدن این زمان و در ابتدای سال ۲۰۱۴ قیمت اوره به ۳۵۲,۶۰ دلار در سواحل دریای سیاه رسید در حال حاضر قیمت اوره ۲۱۰ دلار می باشد.

پیش بینی وضعیت آینده قیمت

با توجه به مازاد عرضه در بازار اوره و بیشتر بودن شیب رشد عرضه نسبت به تقاضا و همچنین کند تر شدن طرح های استفاده از ذرت برای تولید سوخت های زیستی در آمریکا و خشکسالی در جهان، در حال حاضر دورنمای جهش قیمت برای این محصول در جهان متصور نیستیم و پیش بینین می شود قیمت اوره همچنان در محدوده ۲۵۰ تا ۳۰۰ دلار بر تن نوسان کند. قیمت ها به خصوص در سال ۲۰۱۵ به دلیل کاهش بیشتر رشد تقاضا، به کف ۵ ساله خود خواهد رسید و بعد از آن می توانند رشد اندک و محدودی داشته باشند.

براساس پیش بینی بانک جهانی از قیمت اوره ، از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۵ قیمت از ۲۸۱ دلار به ۲۲۵ دلار خواهد یافت. البته این شرایط افت قیمتی به تدریج سبب کاهش جذابیت سرمایه گذاری جدید در این صنعت خواهد شد (مخصوصا در چین) و در دراز مدت احتمال برگشت قیمت های بالاتر دور از ذهن نخواهد بود.

برآورد های موسسه CRU قیمت اوره در خلیج فارس

۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	دلار بر تن	
۳۳۴	۳۳۱	۳۲۹	۳۲۳	۳۵۸	اوره گرانوله	FOB خلیج فارس
۳۲۹	۳۲۶	۳۲۴	۳۱۸	۳۵۳	اوره پریل	FOB خلیج فارس

